

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas lietuvių kalba	Dalyko (modulio) pavadinimas anglų kalba	Kodas
Globalizacija: raida ir pasekmės	Globalization: Development and Consequences	

Anotacija
<p style="text-align: center;">Ar šikšnosparnis Azijoje gali pristabdyti oro skrydžius visuose žemynuose? Kodėl vieniems keliaujant po pasaulį kitiems pasaulis galbūt slysta iš po kojų? Ar mes daromės vieningesni, ar atskirtis didėja? Nuo ko priklauso galios pasiskirstymas planetoje? Kaip spręsti globalias problemas? Kurse analizuojamas individų, valstybinių ir tarpvalstybinių veikėjų poveikis globalioms problemoms, tyrinėjami politikos, ekonomikos ir kultūros vaidmenys šiuolaikinės socialinės tikrovės formavime.</p>

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: dr. Julija Tuleikytė Kitas (-i):	Filosofijos fakultetas, Filosofijos instituto Mokslo, socialinės ir politinės filosofijos katedra Universiteto g. 9/1, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	-	Bendrųjų universitetinių studijų

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinis ir savarankiškas darbas	Pavasario ir rudens semestrai	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Supažindinti studentus ir studentes su globalizacijos plėtra ir problemomis; ugdyti gebėjimą analizuoti ir kritiškai vertinti šiuolaikinio pasaulio raidą, globalizacijos principus, priežastis ir pasekmes.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės paaiškinti globalizacijos raidą, tinklaveikos visuomenės ir vartotojiškos visuomenės formavimosi priežastis	Probleminis dėstymas, literatūros analizė, savarankiškas darbas, diskusijos	Egzaminas (raštu), darbas auditorijoje (probleminiai klausimai, tekstų ir reiškinių analizė)
Gebės tarpdiscipliniškai reflektuoti šiuolaikinio pasaulio politinius ir ekonominius procesus, kritiškai analizuoti šiuolaikinį visuomenės gyvenimą pagrindinių globalios rinkos veikimo principų požiūriu		
Gebės taikyti globalizacijos teorijas sudėtingiems, greitai kintantiems socialiniams ir kultūriniais procesams paaiškinti		
Gebės taikyti filosofines teorijas globalizacijos reiškiniams analizuoti	Probleminis dėstymas, savarankiškas darbas, diskusijos	
Gebės kritiškai vertinti, diferencijuoti teigiamus ir neigiamus globalizacijos padarinius		
Gebės identifikuoti globalizacijos kaip mokslo	Probleminis dėstymas,	Pranešimas ir jo gynimas

objekto tarpdiscipliniškumą, socialinės ir fizinės tikrovės sąveikos formas, rinkti ir analizuoti informaciją, pristatyti sistemizuotus apibendrinimus	literatūros analizė, savarankiškas darbas	(seminaruose)
--	---	---------------

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Globalizacijos teorijos (hiperglobalistai, skeptikai, transformacionalistai); glokalizacija; politinės filosofijos teorijos, nagrinėjančios individo ir valstybės/bendrijos santykį; žmogaus socialios prigimties filosofinės koncepcijos	2						2	4	Paskaitos medžiagos analizė; D. Held ir kt. „Globaliniai pokyčiai: politika, ekonomika ir kultūra“ (p. 25-33), Bauman „Globalizacija: pasekmės žmogui“ (p. 7-14), Steger „Globalizacija: labai trumpas įvadas“ (p. 28-41) studijavimas
2. Globalizacijos raida: ankstyvieji tarpvalstybiniai ryšiai; „didieji geografiniai atradimai“ ir šios frazės kritika; kolonijinės imperijos; šiuolaikinė tinklaveikos (globalių ekonominių, finansinių, prekybinių, karinių, komunikacinių, informacinių tinklų) visuomenė <i>Seminarai:</i> globalizacijos vaidmuo šiandieninio žmogaus gyvenime	6		4				10	16	Paskaitų medžiagos analizė, Bauman „Globalizacija: pasekmės žmogui“ (p. 15-38), Harari „Sapiens“ (p. 32-38), M. Castells „Informacijos amžius: ekonomika, visuomenė ir kultūra“ (p. 41-87) skaitymas, pasirinkto reiškinių analizė, šaltinių paieška ir atsirinkimas, pranešimo rengimas ir pristatymas (paskiriamas daliai studentų), diskusijos
3. Globalizacija ir kultūra: filosofinės kultūros teorijos; kultūra kaip minkštoji galia; globalizacija kasdienybės kultūroje; mąstymo ir kalbos santykis; kalbos vaidmuo socialinės tikrovės atspindėjimo ir formavimo atžvilgiu; kalbų įvairovės nyksmas; kolektyvinės fikcijos ir socialiniai konstruktai; mokslo galia; laiko, ateities ir dabarties sampratų vaidmuo globalizacijos procesams; technologijų vystymasis; globalizacijos įtaka skirtingoms kultūros formoms: globalizacijos sklaida kine, muzikoje, architektūroje, sporte; žmogaus tapatybės problema; kultūrų susidūrimai; nacionalinė kultūra ir daugiakultūriškumas; paradigmos kova ir didieji naratyvai; rasizmas, seksizmas ir kitos išgalinimo bei išskitinimo	10		4				10	10	Paskaitų medžiagos analizė, globalizacijos poveikio pasirinktoje kultūros formoje (mokslas, muzika, kinas, literatūra, architektūra, sportas ar kt.) analizė, šaltinių paieška ir atsirinkimas, pranešimo rengimas ir pristatymas (paskiriamas daliai studentų), diskusijos

sistemos; medijų vaidmuo; viešojo retorika ir loginės klaidos <i>Seminarai:</i> kultūriniai globalizacijos padariniai									
4. Politika globalių tinklų pasaulyje: nacionalinė valstybė ir globalūs tinklai; supervalstybės; šiandieninio galios pasiskirstymo pasaulyje priežastys ir pasekmės; konkurencija ir kariniai konfliktai; nacionaliniai interesai globaliame pasaulyje; tarptautiniai veikėjai, tarptautinės organizacijos; terorizmas <i>Seminaras:</i> politinio bendravimo formos	6		2				10	16	Paskaitų medžiagos analizė, Harari „Sapiens“ (p. 244-248; 254-257), „Homo Deus“ (p. 257-261; 219-224), Harari „21 pamoka XXI amžiui“ (p. 185-194) skaitymas, pasirinkto politinio reiškimo analizė, pranešimo rengimas ir pristatymas (paskiriamas daliai studentų), diskusijos
5. Ekonomika globalių tinklų pasaulyje: globalus ir mobilus kapitalas, laisvoji rinka ir nacionalinių valstybių ekonomika; neoliberalizmas, nepaliaujamo ekonominio augimo ideologija ir vienkartinės Žemės planetos galimybės; apinkosaugos problemos; antropocenas; globalinis atšilimas; antiglobalistai; ekonominės krizės – atsitiktinumas ar neišvengiamumas? <i>Seminaras:</i> transnacionalinių korporacijų įtaka pasaulyje	4		2				8	16	Paskaitų medžiagos analizė, J. Bakano „Korporacija: patologiškas pelno ir galios siekimas“ (p. 125-156), N. Klein „Tai viską keičia“ (p. 17-31; 97-103; 138-140; 300-307; 358-365), Harari „Sapiens“ (284-294; 304-309; 321-324) skaitymas, pranešimo rengimas ir pristatymas (paskiriamas daliai studentų), diskusijos
6. Socialiniai globalizacijos aspektai: filosofinė socialinės tikrovės problema; fizinių globalizacijos procesų socialinės pasekmės; vartotojų visuomenės bruožai; socialinės atskirties augimas ir getai; migracija, persikėlėlių stovyklos; neigiamos ir pozityvios laisvės koncepcijos; humanitarinės pagalbos privalumai ir trūkumai; etiniai globalizacijos aspektai, universalus teisingumo globaliame pasaulyje problema <i>Seminarai:</i> socialinės globalizacijos pasekmės	4		4				8	10	Paskaitų medžiagos analizė, Z. Bauman „Vartojamas gyvenimas“ (p. 7-30; 99-108), „Globalizacija: pasekmės žmogui“ (p. 137-148) skaitymas, pranešimo rengimas ir pristatymas (paskiriamas daliai studentų), diskusijos
7. Ruošimasis egzaminui								10	Egzaminas (raštu)
Iš viso	32		16				48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Diskusijos (darbas auditorijoje: probleminiai klausimai, tekstų ir reiškinių analizė)	15	Semestro metu	Vertinamas dalyvavimas žodžiu seminarų bei interaktyvių paskaitų diskusijose: Papildomi taškai*: parodomas dalyko reikalavimus pranokstantis įdirbis ir/arba originalumas. 10 balų (puikiai): puikus ir dėmesingas įsitraukimas į interaktyvius paskaitų bei seminarų elementus, suinteresuotas klausimų bei problemų formulavimas, bent šeši argumentuoti pasisakymai semestro metu.

			<p>9 balai (labai gerai): labai geras įsitraukimas į interaktyvius seminarų elementus, suinteresuotas klausimų bei problemų formulavimas, bent penki argumentuoti pasisakymai semestro metu.</p> <p>8 balai (gerai): geras įsitraukimas į interaktyvius seminarų elementus, bent penki tikslingi pasisakymai diskusijose.</p> <p>7 balai (vidutiniškai): vidutiniškai arba negausūs pasisakymai diskusijose.</p> <p>6 balai (patenkinamai): patenkinami arba reti pasisakymai diskusijose.</p> <p>5 balai (silpnai): silpni pasisakymai diskusijose.</p> <p>4, 3, 2, 1 balai**: nėra pasisakymų diskusijose, netenkinami minimalūs pasisakymų kokybės reikalavimai arba nedalyvaujama daugiau nei pusėje seminarų.</p> <p>* Papildomi taškai gali persikelti į kitas vertinimo dalis (už pranešimą arba egzaminą), jei jose trūksta taškų, tačiau bendras maksimalus galimas dalyko pažymys – 10.</p> <p>** Jei pasisakymų diskusijose įvertinimas – mažesnis nei 5 balai, egzamino laikyti neleidžiama.</p>
Pranešimas ir jo gynimas (seminaruose)	25	Semestro metu	<p>Vertinama pasirinktos temos analizė ir pristatymas žodžiu iš anksto paskirto seminaro metu:</p> <p>Papildomi taškai*: parodomas dalyko reikalavimus pranokstantis įdirbis ir/arba originalumas.</p> <p>10 balų (puikiai): pranešimo pavadinimas atitinka turinį, puikiai suformuluota problema, detalai ir korektiškai atskleistas pasirinkto globalizacijos reiškinio aspekto kompleksiskumas, analizėje atsispindi globalizacijos reiškinio įvairovė ir tarpdiscipliniškumas, kritiškai analizuojami pasirinkto globalizacijos aspekto elementų probleminiai ryšiai, vystoma probleminė įtampa ir pranešimo siužetas, tinkamai atrinkti šaltiniai ir literatūra, pristatyta daugiau nei viena vertinimo pozicija ir argumentai, pranešimas turi aiškią struktūrą, atlikti sistemizuoti apibendrinimai ir pateiktos argumentuotos išvados, pranešimas po pristatymo apginamas atsakinėjant į klausimus.</p> <p>9 balai (labai gerai): pranešimo pavadinimas atitinka turinį, aiškiai suformuluota problema, atskleistas pasirinkto globalizacijos reiškinio aspekto kompleksiskumas, kritiškai analizuojami pasirinkto globalizacijos aspekto elementų probleminiai ryšiai, vystoma probleminė įtampa ir pranešimo siužetas, tinkamai atrinkti šaltiniai ir literatūra, pristatyta daugiau nei viena vertinimo pozicija ir argumentai, pranešimas turi aiškią struktūrą, atlikti sistemizuoti apibendrinimai ir pateiktos argumentuotos išvados, pranešimas po pristatymo apginamas atsakinėjant į klausimus.</p> <p>8 balai (gerai): pranešimo pavadinimas atitinka turinį, kritiškai analizuojami pasirinkto globalizacijos aspekto elementų probleminiai ryšiai, tinkamai atrinkti šaltiniai ir literatūra, pristatyta daugiau nei viena vertinimo pozicija ir argumentai, pranešimas turi aiškią struktūrą, atlikti sistemizuoti apibendrinimai ir pateiktos argumentuotos išvados, pranešimas po pristatymo apginamas atsakinėjant į klausimus.</p> <p>7 balai (patenkinamai): pranešimo pavadinimas atitinka turinį, patenkinamai analizuojami pasirinkto globalizacijos aspekto elementų probleminiai ryšiai, pranešimas turi aiškią struktūrą, atlikti sistemizuoti apibendrinimai ir pateiktos argumentuotos išvados, pranešimas po pristatymo apginamas atsakinėjant į klausimus.</p> <p>6 balai (vidutiniškai): vidutiniškai atlikta pasirinkto</p>

			<p>globalizacijos reiškinių ar aspekto analizė.</p> <p>5 balai (silpnai): silpnai atlikta pasirinkto globalizacijos reiškinių ar aspekto analizė, tenkinami minimalūs reikalavimai.</p> <p>4, 3, 2, 1 balai**: pranešimas atliekamas ne gyvai pasakojant, o skaitant (skaitoma daugiau nei 20%), nėra atliktas paskirtu laiku be pateisinamos priežasties (medicinos įstaigos rašto) arba iki galo nesusitarus dėl pristatymo nukėlimo (tartis galima likus ne mažiau nei dviems savaitėms iki paskirtos datos arba atsiradus validžiai, nekontroliuojamai priežasčiai).</p> <p>* Papildomi taškai gali persikelti į kitas vertinimo dalis (už diskusijas arba egzaminą), jei jose trūksta taškų, tačiau bendras maksimalus galimas dalyko pažymys – 10.</p> <p>** Jei pranešimo įvertinimas – mažesnis nei 5 balai, egzamino laikyti neleidžiama.</p> <p>*** Plagiatu atveju informuojama studento/-ės fakulteto administracija ir neprileidžiama prie egzamino.</p>
Egzaminas (raštu)	60	Sesijos metu	<p>Vertinami atsakymai raštu į du teminius egzamino klausimus (klausimai – atviri, platūs, kompleksiški apimantys skirtingus globalizacijos reiškinių aspektus):</p> <p>Papildomi taškai*: parodomas dalyko reikalavimus pranokstantis įdirbis ir/arba originalumas.</p> <p>10 balų (puikiai): studentas/-ė išsamiai analizuoja bei tiksliai atsako į temos užduotus probleminius klausimus ir nagrinėdama(s) klausimų problematiką: tarpdiscipliniškai atskleidžia globalizacijos proceso kompleksškumą, raidą, svarbą ir sklaidą, paaiškina kertines vartojamas problemiškas sąvokas, reflektuoja šiuolaikinio pasaulio kultūrinius – politinius, ekonominius ir socialinius – procesus, geba taikyti globalizacijos teorijas, atskleidžia socialinės ir fizinės tikrovės sąryšio formas globalizacijos reiškinyje, susistemintai pristato šiuolaikinės socialinės tikrovės principus, kritiškai reflektuoja klausimų problematikos elementus ir jų sąveikos rezultatus, vertina bei diferencijuoja teigiamus ir neigiamus globalizacijos padarinius, pateikia argumentuotą nuomonę, o jei remiasi šaltiniais, juos įvardina.</p> <p>9 balai (labai gerai): studentas/-ė labai gerai analizuoja bei atsako į temas užduotus probleminius klausimus ir nagrinėdama(s) klausimų problematiką: tarpdiscipliniškai atskleidžia globalizacijos proceso kompleksškumą, raidą, svarbą ir sklaidą, paaiškina kertines vartojamas problemiškas sąvokas, atskleidžia socialinės ir fizinės tikrovės sąryšio formas globalizacijos reiškinyje, susistemintai pristato šiuolaikinės socialinės tikrovės principus, kritiškai reflektuoja klausimų problematikos elementus ir jų sąveikos rezultatus, pateikia argumentuotą nuomonę, o jei remiasi šaltiniais, juos įvardina.</p> <p>8 balai (gerai): studentas/-ė gerai analizuoja bei atsako į temas užduotus probleminius klausimus ir nagrinėdama(s) klausimų problematiką: atskleidžia globalizacijos proceso kompleksškumą, raidą, svarbą ir sklaidą, atskleidžia socialinės ir fizinės tikrovės sąryšio formas globalizacijos reiškinyje, susistemintai pristato šiuolaikinės socialinės tikrovės principus, pateikia argumentuotą nuomonę, o jei remiasi šaltiniais, juos įvardina.</p> <p>7 balai (vidutiniškai): studentas/-ė analizuoja bei atsako į temas užduotus probleminius klausimus ir nagrinėdama(s) klausimų problematiką: atskleidžia globalizacijos proceso kompleksškumą, raidą, svarbą ir</p>

			<p>sklaidą, susistemintai pristato šiuolaikinės socialinės tikrovės principus, pateikia argumentuotą nuomonę, o jei remiasi šaltiniais, juos įvardina.</p> <p>6 balai (patenkinamai): studentas/-ė atsako į temos užduotus probleminius klausimus ir nagrinėdama(s) klausimų problematiką: atskleidžia globalizacijos proceso raidą, sklaidą ir principus, pristato šiuolaikinės socialinės tikrovės principus, pateikia argumentuotą nuomonę, o jei remiasi šaltiniais, juos įvardina.</p> <p>5 balai (silpnai): studentas/-ė atsako į temas užduotus probleminius klausimus ir nagrinėdama(s) klausimų problematiką, atskleidžia globalizacijos proceso raidą, sklaidą ir principus, pateikia argumentuotą nuomonę, o jei remiasi šaltiniais, juos įvardina**.</p> <p>4, 3, 2, 1 balai: netenkinami minimalūs reikalavimai.</p> <p>* Papildomi taškai gali persikelti į kitas vertinimo dalis (už diskusijas arba pranešimą), jei jose trūksta taškų, tačiau bendras maksimalus galimas dalyko pažymys – 10.</p> <p>** Plagiato atveju informuojama studento/-ės fakulteto administracija, o egzaminas traktuojamas kaip neišlaikytas.</p>
--	--	--	---

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Z. Bauman	2007	Globalizacija: pasekmės žmogui		Vilnius: Apostrofa
Z. Bauman	2011	Vartojamas gyvenimas		Vilnius: Apostrofa
M. Castells	2005	Informacijos amžius: ekonomika, visuomenė ir kultūra	I tomas	Kaunas: Poligrafija ir informatika
Y. N. Harari	2018	Sapiens: Glausta žmonijos istorija		Kaunas: Kitos knygos
D. Held, A. McGrew, D. Goldblatt, J. Perraton	2002	Globaliniai pokyčiai: politika, ekonomika ir kultūra		Vilnius: Margi raštai
N. Klein	2017	Tai viską keičia		Kaunas: Kitos knygos
M. B. Steger	2008	Globalizacija: Labai trumpas įvadas		Vilnius: Eugrimas
Papildoma literatūra				
Z. Bauman	2007	Likvidi meilė: apie žmonių ryšių trapumą (94-98; 173-177; 237-250 p.)		Vilnius: Apostrofa
J. Bakan	2009	Korporacija: patologiškas pelno ir galios siekimas		Kaunas: Kitos knygos
A. Giddens	2005	Sociologija		Kaunas: Poligrafija ir informatika
J. Gray	2006	Apgaulinga viltis		Vilnius: Vaga
Y. N. Harari	2019	21 pamoka XXI amžiui		Kaunas: Kitos knygos
Y. N. Harari	2018	Homo Deus: Glausta rytojaus istorija		Kaunas: Kitos knygos
T.L. Friedman	2005	Lexus ir alyvmedis: suprasti globalėjimą		Vilnius: Vaga
M. J. Sandel	2014	Ko nenusipirksi už pinigus. Rinkos galia ir ribos		Vilnius: Tyto alba
W. Seidel	2011	Pasaulio istorija		Vilnius: Tyto alba
D. Wallace-Wells	2020	Negyvenama žemė		Vilnius: Tyto alba